

Aktrises Lilitas Ozoliņas kinolomas portālā filmas.lv

Publicēts: 09.06.2023.

[Kinovēsture](#)

[Tiešsaistē](#)

[Spēlfilma](#)

Atceroties aktrisi Lilitu Ozoliņu (19.11.1947.–5.06.2023.), Nacionālā Kino centra portālā filmas.lv izveidota filmu kolekcija, pievēršot uzmanību daudzveidīgām un arī mazāk zināmām aktrises kinolomām. No 9. jūnija skatītājiem visā Latvijā pieejami 9 kinodarbi – astoņas spēlfilmas (1969–2018), kas portālā ievietotas sadarbībā ar Latvijas Nacionālā arhīva Valsts Kinofotofonodokumentu arhīvu, un režisores Ināras Kolmanes Simtgades filma „Bille” (2018), kas portālā skatāma līdz 16. jūnijam.

Aktrise Lilita Ozoliņa nav tikai Marta no seriāla *Ilgais ceļš kāpās* (1981) – to pierāda [ši filmu izlase](#), kur atrodamas visdažādākās spektra krāsas.

Lilita Ozoliņa daudzkārt intervijās stāstījusi, ka gribējusi savu dzīvi saistīt ar medicīnu, taču vidusskolas pēdējā gadā iestājās Rīgas kinostudijas Tautas kinoaktieru studijā, kur viņu ievēroja viens no pasniedzējiem, režisors Aloizs Brenčs, un uzticēja Lilitai pirmo kinodarbu – Veltas lomu spriedzes filmā *Kad lietus un vēji sitas logā* (1967). Brenčs arī pierunā jauno debitanti turpināt aktiermeistarības apgūšanu toreizējās konservatorijas Teātra fakultātē, bet kinorežisori jau uzreiz sāk piedāvāt topošajai aktrisei lielas lomas – pirmo galveno lomu viņa nospēlēja režisora Imanta Krenberga pirmajā pilnmetrāžas spēlfilmā *Stari stiklā* (1969), jaunu un diezgan naivu stikla fabrikas strādnieci Asju, kura atklāj sevī mākslinieces talantu un izdzīvo emocionālus sarežģījumus, konkurējot ar Vijas Artmanes tēloto Īrisu.

Arī Aloizs Brenčs neaizmirst paša atklāto aktrisi un piešķir viņai nozīmīgu lomu vēlāk ļoti populārajā kriminālfilmā *Šahs briljantu karalienei* (1973) – iecirkņa ārste Maiga Strauta iesaistās nozieguma izmeklēšanā kopā ar advokātu Robežnieku (Uldis Dumpis) un kļūst par „otrā plāna pāri” blakus izmeklētājiem Dolmanei un Sokolovskim (Lidija Pupure un Gunārs Cilinskis).

Romantiski melodramatisku šķautni Lilitas Ozoliņas kinolomu sarakstā atklāj režisora Aleksandra Leimaņa piedāvājums – Māras loma muzikālajā komēdijā *Melnā vēža spēlēs* (1975), kur viņas partneris atkal ir Uldis Dumpis kā piķieris Jānis; režisors Leimanis ļoti gribējis Lilitu Ozoliņu filmēt jau *Vella kalpu* galveno lomu *komplektā*, tomēr aktrises aizņemtības dēļ tas neesot bijis iespējams.

Zīmīgs pavērsiens Lilitas Ozoliņas kinoaktrises karjerā ir Vijas loma režisoru Vara Braslas un Gunāra Cilinska filmā *Ezera sonāte* (1976) – vēlāk ar laika distanci kritiķi vērtē, ka ekspresīvās brunetes tēls bijis pārsteigums, kas atklājis plašu dramatiskas aktrises diapazonu, bet pati Lilita Ozoliņa atzinusi, ka grima mākslinieces Rasmus Prandes piedāvātā parūka ļāvusi viņai atrasties pavisam atšķirīgā tēlā.

Ar Ilzes lomu Gunāra Cilinska melodrāmā *Nakts bez putniem* (1978) Lilita Ozoliņa atgriežas pie romantiskās skaistules tēla, taču jau drīz atkal seko pārsteigums – „slinkā ļudne”, izlutinātā mātesmeita Anne Imanta Krenberga tautiskajā komēdijā *Īsa pamācība mīlēšanā* (1982) pēc Rūdolfa Blaumaņa motīviem; šo lomu aktrise jau bija noslīpējusi iepriekš, spēlējot Dailes teātra iestudējumā, un filmā izvērta kā asprātīgu un komisku raksturu. Cita spilgta raksturloma ir Lilitas Ozoliņas tēlotā pamāte Pate režisora Gunāra Pieša pasaku filmā *Maija un Paija* (1990) – trenkā Maiju un viņas tēvu, pašas vīru Svili (Uldis Pūcītis), nejdzīgi lutina meitu Paiju, bet naktīs pārvēršas par raganu un skrien skurstenī...

Lilita Ozoliņa ir iemūžināta arī Nacionālā Kino centra filmu programmā Latvijas filmas Latvijas simtgadei – režisores Ināras Kolmanes filmā *Bille* (2018) aktrise tēlo Billes vecāku mājas saimnieci, paputējušu, bet lepnu „Latvijas laika” dāmu. Šī filma portālā filmas.lv pieejama līdz 16. jūnijam, pārējām filmām laika ierobežojumu nav.

Filmu kolekcija veidota sadarbībā ar Latvijas Nacionālā arhīva Valsts kinofotofonodokumentu arhīvu un Kultūras informācijas sistēmu centru (KISC). Kolekcijā iekļautās filmas no 9. jūnija skatāmas bez maksas visā Latvijā.

Portālu filmas.lv, kas vienlaikus ir arī plaša filmu nozares datu bāze, veido un uztur Nacionālais Kino centrs; arī ārpus īpašajām kolekcijām portālā var bez maksas noskatīties gandrīz 400 Latvijas filmas, kas skatāmas dažādu izmēru ekrānos un ierīcēs visā Latvijas teritorijā, kur vien pieejams internets.

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/aktrises-lilitas-ozolinas-kinolomas-portala-filmaslv>